

УДК 378.147:174(477)

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-11\(41\)-1873-1881](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-11(41)-1873-1881)

Полос Олена Дмитрівна молодший науковий співробітник, Навчально-науковий центр розвитку персоналу та лідерства, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м Київ, <https://orcid.org/0009-0005-6264-8157>

Сопова Дана Олегівна доктор філософії, викладач, Фаховий коледж «Універсум», Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м Київ, <https://orcid.org/0000-0002-0814-6667>

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УНІВЕРСИТЕТІ

Анотація. Стаття присвячена аналізу досвіду впровадження академічної доброчесності на прикладі проведення інтелектуальних навчальних ігор в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка.

Зазначено, що теоретичною основою інтелектуальних навчальних ігор є науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти. Синергія таких освітніх наук, як історія освіти, освітня політика, філософія освіти, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти, що складають зміст освітньої підготовки, дає можливість проаналізувати і розкрити різні аспекти академічної доброчесності. У статті охарактеризовано інтелектуальні навчальні ігри на прикладі дебатів як метод інтерактивного навчання, спрямованого на спільний процес пізнання через полілог студентів між собою та викладачем.

Продемонстровані напрями роботи команд під час проведення дебатів полемічного характеру, наведено принципи, механізми впровадження академічної доброчесності, які можуть підвищити якість вищої освіти. Підкреслено роль зустрічей у форматі інтелектуальної навчальної гри, яка слугує імпульсом для усвідомлення та бажання продовжувати роботу над пошуками та створенням засобів і механізмів впровадження академічної доброчесності в академічному просторі.

Зроблено висновки про важливість інформування студентів щодо нормативно-правових та моральноетичних засад боротьби з плагіатом, про навчання студентів правил етичної поведінки в академічному середовищі. Акцентовано, що інтерактивний навчальний метод дебатів є ефективним у цій роботі, оскільки надає можливості для розвитку як професійних, так і загальних компетентностей студентів, сприяє підвищенню рівня когнітивних здібностей,

критичного мислення, навичок дослідження і комунікативних умінь, а також заохоченню творчості та інноваційній діяльності

Ключові слова: академічна доброчесність, дебати, інтелектуальна навчальна гра, інтерактивні методи роботи, Кодекси честі.

Polos Olena Dmytrivna Junior Research Fellow, Educational and Scientific Center for Personnel and Leadership Development of Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0009-0005-6264-8157>

Sopova Dana Olehivna Doctor of Philosophy, lecturer, "Universum" Technical College of the Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-0814-6667>

IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLES OF ACADEMIC INTEGRITY IN THE UNIVERSITY

Abstract. The article is devoted to the analysis of the experience of implementing academic integrity on the example of conducting intellectual educational games in the "Universum" College of the Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University.

It is noted that the theoretical basis of intellectual educational games is the scientific direction of integrated research in the field of education. The synergy of such educational sciences as history of education, educational policy, philosophy of education, educational law, education management, economics of education, sociology of education, cultural studies of education, which make up the content of educational training, provides an opportunity to analyze and reveal various aspects of academic integrity. The article describes intellectual educational games using the example of debates as a method of interactive learning aimed at a joint learning process through the polylogue of students between themselves and the teacher.

The directions of the teams' work during polemical debates are demonstrated, the principles and mechanisms of the implementation of academic integrity, which can improve the quality of higher education, are given. The role of meetings in the format of an intellectual educational game is emphasized, which serves as an impetus for awareness and the desire to continue work on the search and creation of means and mechanisms for the implementation of academic integrity in the academic space.

Conclusions were made about the importance of informing students about the regulatory, legal and moral principles of combating plagiarism, about teaching students the rules of ethical behavior in an academic environment. It is emphasized that the interactive educational method of debates is effective in this work, as it provides opportunities for the development of both professional and general competences of students, contributes to increasing the level of cognitive abilities, critical thinking,

research skills and communication skills, as well as encouraging creativity and innovative activity

Keywords: academic integrity, debate, intellectual learning game, interactive work methods, Codes of honor.

Постановка проблеми. Академічна доброчесність усіх учасників освітнього процесу є стандартом Європейського простору вищої освіти. Так, у Римському Міністерському Комюніке (2020) наголошено, що «стійку культуру академічної та наукової доброчесності, яка блокує всі форми академічного шахрайства, перекручення наукової істини, підтримуватимуть усі заклади вищої освіти й всі органи державної влади» [3]. Академічна доброчесність є складником культури якості вищої освіти, яка містить два різні елементи: по-перше, це управлінські процеси, що підвищують якість, а по-друге – спільні цінності, переконання, етичні норми всіх учасників освітнього процесу [4]. Слід відзначити, що ці два елементи тісно пов'язані і взаємообумовлені: без спільних цінностей, етичних норм і традицій, які сприймають і підтримують усі студенти і працівники університету, управлінські процеси забезпечення якості вищої освіти і зокрема академічної доброчесності залишаються формальними, а тому малоефективними. З іншого боку, управлінські процеси, процедури, механізми, інструменти забезпечення академічної доброчесності сприяють утвердженню на інституційному рівні поведінкових норм, які поступово будуть сприйматися учасниками освітнього процесу як особисті. Як переконливо зазначають учасники міжнародного проєкту «Національна система забезпечення якості і взаємної довіри в системі вищої освіти – TRUST» [2], «тільки з накопиченням і багаторазовим повторенням досвіду окремих осіб – студентів, викладачів, адміністраторів – в академічній громаді почне творитися сукупність стійких форм діяльності, тобто її культура... Культуру високої якості та інтерналізацію принципів академічної чесності не можна нав'язати. Студентів і викладачів потрібно переконати» [1]. Таким чином, важливим чинником забезпечення академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу є ідеї, принципи, норми, традиції, корпоративні цінності у внутрішньоуніверситетському дискурсі. Не просто прописані в стратегіях, уставах та інших засадничих документах закладів вищої освіти, а підтримані всіма членами університетської спільноти, вони впливають на особистісні цінності, потреби, моральні норми кожного учасника освітнього процесу, а дотримання норм моралі і академічних цінностей в закладі вищої освіти є тим позитивним фактором, що сприяє формуванню культури якості в університеті. Академічна доброчесність, за визначенням Закону України «Про освіту» (2017) – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової

(творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Академічна доброчесність включає культуру навчання в університеті, цінності, традиції, норми, правила проведення наукового дослідження, наукову мовну культуру, культуру високої духовності й моралі, культуру спілкування наукових наставників та учнів, культуру наукової праці і соціальної, моральної відповідальності за результати; культуру толерантності й педагогічного оптимізму, що формується в культурно-освітньому просторі закладу вищої освіти [5]. Дотримання правил академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проаналізувавши проблему формування академічної доброчесності студентів Shulyk, M., Shulha, N., Oblovatska, N., Andrusiak, H., Pobiianska, N. [7] обґрунтовують багаторівневий підхід до поняття «академічна доброчесність»: на мегарівні – міжнародному, метарівні – національному, макрорівні – рівні держави, мікрорівні – рівні закладу вищої освіти та нанорівні – рівні окремої особистості. Вважаємо, що таке ієрархічне впорядкування системи впровадження академічної доброчесності підвищить ефективність її функціонування, оскільки дозволить розробити еволюційні моделі її розвитку на різних рівнях та сприятиме більш ефективному управлінню цими процесами. Саме підвищенню ефективності боротьби з плагіатом як основним проявом недоброчесності присвячена наукова розвідка О. Рижко, у якій дослідниця слушно стверджує, що сьогодні боротьба з плагіатом у студентському середовищі – це боротьба з наслідками, тоді як основні зусилля треба зосередити на запобіганні плагіату. Плагіат є явищем соціокомунікаційним, оскільки сам соціум уможливорює цю поведінкову модель. Отже, лише зміна мотивації, переорієнтація ціннісних установок з отримання оцінки на саморозвиток, на отримання знань є дієвим інструментом боротьби з плагіатом у студентському середовищі [8]. Цей висновок підтверджують інші науковці. Зокрема, Khatnyuk N.S., Pobiyanska N.B. Oblovatska N.O. [9], аналізуючи інституційний, культурний, технологічний, соціальний та поведінковий контексти, що впливають на недоброчесну поведінку студентів, роблять висновок, що лише узгоджена інституційна система впровадження академічної доброчесності, підтримана студентськими громадами та неформальними об'єднаннями, дасть позитивні результати формування почуття особистої відповідальності кожного учасника освітнього процесу за дотримання академічних і етичних норм

і правил. Важливим напрямом роботи з попередження академічної недоброчесності вважаємо інформування студентів про нормативно-правові та морально-етичні засади боротьби з плагіатом, навчання студентів проведенню і оформленню самостійного наукового дослідження, формування навичок академічного письма, оскільки студенти інколи просто не мають відповідних умінь, а тому вдаються до списування і компіляції. Як свідчать наукові дослідження, впровадження в освітній процес курсу академічного письма, спрямованого на розвиток відповідних умінь, з практикою оцінки та перевірки на плагіат, доповненого інформацією про антиплагіатну політику, виявляється ефективнішим за каральний підхід [1]. Окрім викладання спеціальних освітніх дисциплін велика роль у процесі навчання студентів доброчесної академічної поведінки належить проведенню тренінгів, майстер-класів, інтелектуальних, творчих змагань, конкурсів, фестивалів, турнірів та інших інтерактивних форм (дебати, дискусії, круглі столи, семінари) [2]. У нашому дослідженні використані теоретичні методи аналізу і систематизації наукових джерел для вивчення академічної доброчесності як засобу підвищення якості вищої освіти, інтерактивних навчальних методів, а також презентація методу дебатів як інтерактивної навчальної гри.

Мета статті – здійснити науковий аналіз досвіду проведення дебатів, присвячених впровадженню академічної доброчесності і їх впливу на підвищення якості вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. З часу прийняття Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (2019), в якому наголошено на принципах і нормах професійної етичної поведінки, високих стандартах в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності Університету, в його стінах проводять систематичні заходи щодо інформування та вироблення культури поведінки, усвідомлення й необхідності дотримання академічної доброчесності. Зокрема циклова комісія з педагогічної освіти щороку проводить дебати разом зі студентами Фахового коледжу «Універсум», Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, викладачами коледжу. Для ефективності впровадження академічної доброчесності в освітній процес нами були використані дебати як форма інтерактивної навчальної гри. Тема академічної доброчесності для учасників дебатів стала традиційною, оскільки вона вбирає в себе багато аспектів, які потрібно розкрити, проаналізувати, дослідити, знайти шляхи вирішення дискусійних питань, а також вивчити досвід інших країн. Інтерактивне навчання спрямоване на спільний процес пізнання через полілог студентів між собою і з викладачем. Під час інтерактивного навчання всі учасники навчального процесу співпрацюють між собою, обмінюються інформацією, спільно розв'язують проблеми, моделюють ситуації, оцінюють дії колег та власну поведінку та

об'єднуються в реальній атмосфері ділової співпраці для розв'язання низки проблем відповідно до їх інтересів, потреб та запитів [3]. Інтерактивне навчання трансформує взаємні дії вчителя та учня: діяльність студентів виходить на перший план, а викладач виступає організатором навчального процесу, що забезпечує необхідні умови для студентів [4]. Дебати як форма інтерактивної інтелектуальної гри – це публічний обмін думками, організований за чіткими правилами, яких не можна порушувати, для трьох сторін: сторони ствердження, сторони заперечення та сторони, яку треба переконати у виголошених поглядах на проблемне питання шляхом дискусії. Метою публічної дискусії є переконання у своїй правоті слухачів з отриманням певного результату, а саме: формування позитивного враження від власної думки чи позиції. Правила ведення дебатов вимагають чіткої структури, позитиву у висловлюваннях, ставленні до себе та інших, без критики та коментарів дебатувальників, почерговий виклад інформації в рівний проміжок часу для всіх учасників, змістовність та лаконічність висловлень з аргументаціями тощо. У дебатах беруть участь 2 команди – ствердження і заперечення, в кожній з яких по 3 спікери. Вони заздалегідь готують виступи «за» і «проти» за попередньо узгодженим планом дебатов, проте мають не тільки проголосити свої доповіді, а й узяти участь у дискусії, бути готовим дати відповідь на запитання. Кожному гравцю надається час для доведення своєї позиції та спростування позицій суперників по 3 хвилини. Активна роль у дебатах відводиться також слухачам, яких кожна з команд дебатувальників має переконати у своїй правоті. Слухачі можуть поставити питання спікерам, підтримати почуту інформацію чи, навпаки, не погодитися з нею, висловити власні аргументи. Експертна та суддівська групи оцінюють роботу команд і підводять підсумки дебатов. Така форма інтерактивної навчальної гри вимагає глибокої обізнаності з теми, сформованих умінь працювати в команді, толерантного ставлення і поваги до опонента, високого рівня комунікативних умінь (логічної побудови промови з узагальненням і акцентуванням головної думки, уміння вести конструктивну дискусію, захищати власні переконання, ораторських умінь). Дебати сприяють розвитку в студентів низки компетентностей: когнітивних здібностей, критичного мислення, умінь системного аналізу, навичок дослідження, здатності розв'язувати проблеми та приймати рішення [5]. Вони також дають змогу набути досвіду поведінки перед аудиторією, сприяють заохоченню творчості та інноваційної [6]. Синергія таких освітніх наук, як філософія освіти, історія освіти, освітня політика, освітнє право, управління освітою, економіка освіти, соціологія освіти, культурологія освіти, що складають зміст підготовки, дає можливість розкрити різні аспекти академічної доброчесності. У 2023 р. дебати «Академічна доброчесність у забезпеченні якості вищої освіти» зі студентами Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка проводились за таким планом:

1. Вітальне слово до присутніх.
2. Інформативна частина: ознайомлення присутніх з поняттям академічної доброчесності та її певних аспектів.
3. Ознайомлення присутніх з правилами проведення дебатів.
4. Дискусія двох команд (команди ствердження і команди заперечення) в полемічних переконаннях суддівської колегії та присутніх.
5. Робота зі слухачами: запитання до присутніх, запитання до дебатувальників, обговорення.
6. Виступ експерта.
7. Оголошення оцінки роботи команд суддівською командою.
8. Підсумки роботи, заключне слово.

Для інформативної частини учасники дебатів підготували доповіді про певні аспекти академічної доброчесності, які не потребують дискутування і не виносяться на обговорення, проте важливі в контексті теми, наприклад нормативно-правове забезпечення академічної доброчесності; досвід європейських країн з впровадження академічних цінностей і норм (зокрема Великої Британії, Польщі, Швеції, Німеччини) [7]. Основна частина дебатів – дискусія щодо актуальних проблем академічної доброчесності – велась за питаннями, згрупованими в три тематичні блоки: академічна доброчесність як засіб підвищення якості вищої освіти; принципи впровадження академічної доброчесності в освітній процес; механізми впровадження академічної доброчесності в університеті (прийняття кодексу академічної доброчесності). В обговорення винесених у дискусійну площину питань активно включились усі присутні: ставили питання спікерам команд, ділилися власним досвідом впровадження академічної доброчесності. Зустріч у форматі інтелектуальної навчальної гри дала імпульс для усвідомлення та бажання продовжити роботу над пошуками та створенням засобів і механізмів впровадження академічної доброчесності в академічному просторі: створення студентських гуртків з питань академічної доброчесності та проведення ознайомлювальних заходів, виховання культури написання наукових робіт із застосуванням академічної чесності, дослідження можливих механізмів впровадження академічної чесності під час виконання тестових робіт онлайн, створення відеороликів з боротьбою з академічною недоброчесністю, вивчення досвіду інших країн тощо.

Висновки. Важливим способом впровадження принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти є інформування студентів про нормативно-правові та морально-етичні засади боротьби з плагіатом, навчання студентів правил етичної поведінки в академічному середовищі. Інтерактивний навчальний метод дебатів є ефективним у цій роботі, оскільки, крім глибокого засвоєння знань, надає можливості для розвитку як професійних, так і загальних

компетентностей студентів, сприяє підвищенню рівня критичного мислення і комунікативних умінь. Подальша робота буде спрямована на дослідження дотримання академічної доброчесності в умовах змішаного навчання і шляхів упровадження її в освітній процес університетів.

Література:

1. Аліксійчук, О.С., Федорчук, В.В. (2018) *Проектна діяльність студентів у процесі опанування навчальної дисципліни «Шкільний курс світової художньої культури та методика його викладання»* Кам'янець-Подільський, с. 31.
2. Бех, І. (1998) *Особистісно-зорієнтоване виховання. Науково-методичний посібник*. Київ, ІЗМН, с. 204.
3. Дичківська, І.М. (2004) *Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник*. Київ, Академвидав, с. 68.
4. Кремінь, В.Г. (2008) *Енциклопедія освіти*. Академія педагогічних наук України. Київ, Юрінком Інтер, с. 1040.
5. Лопушинська, Г.В. (2020) *Метод проектів в контексті сучасної освіти*. Директор школи № 18, с. 30.
6. Таран, З.В. (2020) *Трансформація ролі педагога в управлінні творчими та практико-орієнтованими проектами*. Відкритий урок № 5-6. С. 199.
7. Shulyk, M., Shulha, N., Oblovatska, N., Andrusiak, H., Pobiianska, N. State policy and legal provision of socially hazardous diseases in Ukraine: the case of HIV/AIDS analyzed from bioethical, medical, and legal perspectives. Amazonia Investiga. 2023. 12(65). P.276-286.
8. State Guarantees of the Right to Housing for War Veterans: Substantive and Procedural Aspects. Andriy P. Cherneha, Zhanna V. Udovenko, Nataliia A. Sergiienko, Nataliia O. Oblovatska, Alyona O. Dotsenko. Cuestiones Políticas. Vol. 38 N Especial (1era parte 2020). P 223-247.
9. Khatnyuk N.S., Pobiyanska, N.B. Oblovatska N.O. Problems of transformation of labor legislation in accordance with the conditions of martial law in Ukraine. Journal «ScienceRise: Juridical Science». 2022. № 4 (22). с. 4-10.

References:

1. Aliksiychuk, O.S., Fedorchuk, V.V. (2018) *Proektna diyalnist studentiv u protsesi opanuvannya navchalnoyi dystsypliny «Shkilnyy kurs svitovoyi khudozhnoyi kultury ta metodyka yoho vykladannya» [Project activity of students in the process of mastering the educational discipline "School course of world artistic culture and its teaching methods"]*. Kamyanets-Podilskyy, 31 p.
2. Bekh, I. (1998) *Osobystisno-zoriyentovane vykhovannya. Nauk. Metod. Posibnyk [Personal-oriented education. Science Method. Manual]*. Kyiv, IZMN, 204 p.
3. Dychkivska, I.M. (2004) *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi: Navch. Posibnyk [Innovative pedagogical technologies: Education. manual]*. Kyiv, Akademydav, 68 p.
4. Kremin, V.H. (2008) *Entsyklopediya Osvity [Encyclopedia of Education]*. Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Kyiv, Yurinkom Inter, 1040 p.
5. Lopushynska, H.V. (2020) *Metod proektiv u konteksti suchasnoyi osvity [Project method in the context of modern education]*. Director of school № 18, 30 p.
6. Taran, Z.V. (2020) *Transformatsiya roli pedahoha v upravlinni tvorchymy ta praktyko-oriyentovanyimi proektamy [Transformation of the teacher's role in managing creative and practice-oriented projects]*. Open lesson № 5-6. P. 199

7. Shulyk, M., Shulha, N., Oblovatska, N., Andrusiak, H., Pobiianska, N. State policy and legal provision of socially hazardous diseases in Ukraine: the case of HIV/AIDS analyzed from bioethical, medical, and legal perspectives. *Amazonia Investiga*. 2023. 12(65). P.276-286.
8. State Guarantees of the Right to Housing for War Veterans: Substantive and Procedural Aspects. Andriy P. Cherneha, Zhanna V. Udovenko, Nataliia A. Sergiienko, Nataliia O. Oblovatska, Alyona O. Dotsenko. *Cuestiones Políticas*. Vol. 38 N Especial (1era parte 2020). P 223-247.
9. Khatnyuk N.S., Pobiyanska, N.B. Oblovatska N.O. Problems of transformation of labor legislation in accordance with the conditions of martial law in Ukraine. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2022. № 4 (22). с. 4-10.